

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕГІОНУ

Викладач: к.е.н., Корінний Сергій Олександрович

Кафедра: кафедра міжнародної економіки, природних ресурсів і економіки міжнародного туризму, просп. Соборний, 74 (V корпус, к. 119)

E-mail: s.korinnyi@gmail.com, serhii.korinnyi@znu.edu.ua

Телефон: (061) 228-76-29

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Міжнародна економіка Магістр					
Статус дисципліни		вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2021-2022	Рік навчання	2	Тижні	12
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹		2	Лекційні заняття – 12 Практичні заняття – 6 Самостійна робота – 72		
Вид контролю	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7501				
Консультації: особисті – четвер, з 11:00 до 13:00, V корпус, к. 119; дистанційні – Telegram, Viber, Zoom за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Курс «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» є необхідною складовою підготовки фахівця в сфері міжнародної економіки, для подальшого ефективного залучення у систему міжнародного бізнесу на рівні держави, регіонів, об'єднаних територіальних громад і підприємств.

Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» є формування у майбутніх фахівців розуміння сутності всеосяжних процесів ділової інтеграції регіону в міжнародний економічний простір. Найбільш суттєво така інтеграція проявляється у взаємозалежності виробництва і міжнародної торгівлі. Характерною особливістю сучасної економіки є те, що абсолютна більшість товарів надходить до ринку через зовнішню торгівлю або виготовляється з використанням іноземних компонентів. Це і зумовлює важливість вивчення курсу.

Засвоєння понятійно-категоріального апарату, основних положень та принципів здійснення зовнішньоекономічної діяльності регіону сприятиме глибокому розумінню фахівцем всіх елементів системи управління зовнішньоекономічною діяльністю та забезпечить можливість ефективного оперування ними в професійній діяльності.

Визначення ролі, функцій та впливу зовнішньоекономічної діяльності в соціально-економічному розвитку регіону, структуру галузевої торгівлі, економіко-господарську діяльність, фінансово-кредитну та інвестиційну діяльність, орієнтоване на розвиток навичок розв'язання практичних завдань, пов'язаних з діяльністю державних органів в сфері ліцензування і квотування, торгово-промислових палат, митних органів, брокерських і консультаційних підприємств тощо.

Виконання завдань науково-аналітичного та інноваційного опрацювання проблем високоефективної моделі управління міжнародними компаніями в умовах глобалізації сприятиме розвитку адаптивності застосування знань про ефективне здійснення зовнішньоекономічної діяльності у професійній діяльності.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

Інтерактивний формат курсу направлений на розвиток повномасштабного бізнесового мислення, навичок усної і письмової комунікації через проведення дебатів, круглих столів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору.

Виконання групових практичних завдань з елементами рольових ігор та ігор-симуляцій стимулює розвиток навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє**:

- використовувати в практичній роботі законодавчий та інструктивний матеріал;
- самостійно організовувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства;
- самостійно збирати необхідну документацію для здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- самостійно аналізувати та планувати зовнішньоекономічну діяльність на рівні підприємства та регіону;
- контролювати, діагностувати та планувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства;
- аналізувати макроекономічні категорії; визначати та аналізувати сучасні проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства та регіону;
- приймати рішення щодо розв'язання актуальних проблем управління зовнішньоекономічною діяльністю

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7501>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Тестування (тах 1 бали) – на кожному практичному занятті в системі Moodle. Включає в себе матеріал, опрацьований на лекційних заняттях.

Аналітична доповідь (тах 2 бали) – на кожному практичному занятті, в усній або письмовій формі. Складається з самостійного аналітичного опрацювання лекційного й додаткового матеріалу.

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання проблемного характеру, поставленого викладачем (тах 2 бали).

Письмова контрольна робота (робота I – тах 8 балів; робота II – тах 7 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань – теоретичного (робота I – тах 4 бали; робота II – тах 3 бали) – дати визначення терміну, розкрити сутність поняття та практичного (тах 4 бали) – здійснити аналіз проблемної ситуації, спрогнозувати розвиток певних подій, запропонувати альтернативні рішення конкретної проблемної ситуації.

Підсумкові контрольні заходи:

Письмова відповідь на екзамені (тах 5 балів) передбачає розв'язання тестового завдання (10 тестів, тах 5 балів) та розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 5 балів) й аналітичне опрацювання проблемного питання (тах 5 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7501>

Захист індивідуального дослідницького завдання (тах 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт.

Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ) Тема ІДЗ обирається студентом самостійно впродовж перших двох тижнів семестру з урахуванням проблематики курсу.

Результати ІДЗ можуть стати основою для написання статті або тез доповідей на науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5110>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Тестування	Заняття 1,2	7
	Аналітична доповідь	Заняття 3	8
	Робота в групі	Заняття 4	7
	Письмова контрольна робота	Тиждень 5	7
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Тестування	Заняття 5,6,7	8
	Аналітична доповідь	Заняття 8	7
	Робота в групі	Заняття 9	8
	Письмова контрольна робота	Тиждень 10	8
Підсумковий контроль (тах 40%)			60
Залік			20
Захист індивідуального дослідницького завдання			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1			
Лекція 1	Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки		
Тиждень 2			
Лекція 2	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні		
Практичне 1	Системи регулювання ЗЕД в Україні	Тестове завдання.	7
		Аналітична доповідь: проаналізувати роль і місце зовнішньоекономічної діяльності в Запорізькому регіоні	7
		Робота в групі: визначення переваг і недоліків наявної моделі зовнішньоекономічної діяльності в Запорізькому регіоні	8
Тиждень 3			
Лекція 3	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності		
Тиждень 4			
Змістовий модуль 2			
Лекція 4	Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності		
Практичне 2	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Тестове завдання.	7
		Аналітична доповідь: критика наявного нормативно-правового забезпечення нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7
		Робота в групі: запропонувати модель ефективного нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності Запорізького регіону	8
Тиждень 5			
Лекція 5	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 6			
Лекція 6	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД		
Практичне 3	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки і ціноутворення в ЗЕД	Тестове завдання.	7
		Аналітична доповідь: доцільність комерційної дипломатії «класичного» зразка в сучасному світі.	7
		Робота в групі: моделювання комерційних переговорів на різних рівнях комерційної дипломатії.	8

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Лише ті джерела, без опрацювання яких неможливе виконання контрольних завдань за курсом (не більше 20 позицій)

Підручники

1. Державна митна справа в Україні [Текст] : бібліогр. покажч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Сосновська Т. О., Жихорева Ю. В.]. - Харків : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2014. - 274 с.
2. Додін Є. В. Міжнародне співробітництво з питань митної справи [Текст] : навч. посіб. / Є. В. Додін, В. В. Серафимов ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О. : [б. в.], 2012. - 175 с.
3. Єрмаченко В. Є. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / В. Є. Єрмаченко, С. В. Лабунська, О. Г. Маляревська та ін.; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 479 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. Посіб / Шкурупій О. В. , Гончаренко В. В., Артеменко І. А. та ін.; За заг.ред. Шкурупій О. В. - К: Центр учбової літератури, 2012. - 248 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / [Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко та ін.]; за ред Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Сіваченка. - 2-е вид., переробл. і доп. - К.: ЦНЛ, 2008. - 792 с.
6. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988_007
7. Кириченко О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : Навч. посібник/ Олександр Кириченко,. - 3-тє вид. перероб. і доп.. - К.: Знання-Прес, 2002. – 382 с.
8. Козик, В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. - 7-е вид., стер. - К. : Знання, 2008. - 406 с.
9. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К.: КНТЕУ, 2010. – 470 с.
10. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. - К: ЦУЛ, 2006.- 128 с.

Додаткова:

1. Багрова, І. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. /І. В. Багрова, О. О. Гетьман, В. Є. Власюк ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - К. : ЦУЛ, 2004. - 384 с.
2. Батанова Л. О. Фінансовий контроль у сфері державної митної справи [Текст] : монографія / Л. О. Батанова ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Чернівці : Технодрук, 2015. - 153 с.
3. Бутинець, Ф. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закладів спец. 7.0 / Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей ; ред. Ф. Ф. Бутинець ; М-во освіти і науки України, Житомир, держ. технол. ун-т - 3-тє вид., переробл. і доп. - Житомир : Рута, 2006. - 387 с.
4. Гребельник, О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. для студ. вуз. / О. П. Гребельник; Вісконсінський міжнар. ун-т (США) в Україні. -К. : Деміур, 2003. - 168 с.
5. Дахно, І. І. Міжнародне економічне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К. : ЦНЛ, 2006. - 271 с.
6. Загородній, А. Г. Зовнішньоекономічна діяльність : термінол. слов. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. - К. : Кондор, 2007. - 168 с.
7. Михайлів З. В. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції / З. В. Михайлів, З. П. Гаталяк, Н. І. Горбаль ; Нац. ун-т "Львівська політехніка". - Л. : Львівська політехніка, 2004. - 244 с.
8. Новицький, В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підруч. / В. Є. Новицький ; Київський нац. екон. ун-т. - К., 2003. - 948 с.
9. Одягайло, Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. для студ. вузу / Б. М. Одягайло. - К. : Знання, 2005. - 397 с.
10. Пономарьова Н. В. Митно-тарифне регулювання: навч. посіб. / Н.В. Пономарьова, Т.В.

Столяр, О.В. Павленко та ін. ; МОН України ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2010. - 199 с.

Програмні продукти:

Storyboard: <https://www.storyboardthat.com/>

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

MindMeister: <https://www.mindmeister.com>

Prezi: <https://prezi.com/>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У який спосіб і у які терміни здійснюється відпрацювання пропущених занять?

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до студентів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Надати посилання на приклади оформлення цитувань, посилань на авторів фото, ілюстрацій тощо.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Чи можна під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами? Якщо так, за яких умов?

Комунікація

У який спосіб здійснюватиметься комунікація викладача зі студентами (електронна пошта, Moodle, інші засоби комунікації)? У який термін викладач відповідатиме на письмові запити студентів? Чи існують формальні вимоги до оформлення таких запитів? Якщо так, то які?

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2021-2022 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9cds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9cyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9d6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9d6bq6p9>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>